

Kiadó hivatal:
muzeum-utca 8-ik szám.

Előfizetési árak:
Égész évre . 16 ft. Negyed évre 4 ft.
Félévre 8 ft. Egy hónapra 1 ft 40

A lap szétküldésére vonatkozó reklamatiók-
előfizetési pénzek és hirdetések a
kiadó-hivatalba intézendők.

EGYETÉRTÉS

Szerkesztési iroda:

muzeum-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető minden köz-
lemény ide küldendő.

Bérmentetlen leveleket csak ismert kezek
től fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Budapest, november 10.

Az identicus jegyzőek, melyeket Németország Ausztria-Magyarország és Oroszország a román fejedelemekkel kötendő kereskedelmi szerződések ügyében a magas portárhoz intéztek, valamint Aarifi pasának elvi jelentőségű válaszigyzője, melyet lapunkban is ismertettünk, ismét a keleti kérdésre vonták a világ figyelmét.

A kérdés most nem jelenkezik ugyan abban az ijesztően érdekes alakban, melyet a politikai hagyomány minden újabb fordulat előtt sejtet. Nincs mit tartanunk, hogy a legközelebbi felvonásban szerepelni fognak a földindító katastrófák, melyeket a keleti dráma természetes alkotóelemeinek képzelünk. A tárgy, mely a vitát földidézte, egyfelől Törökország és a dunai fejedelemségek, másfelől Törökország és a három nagyhatalom között békésen, rázkódás nélkül lesz elintézve. A három nagyhatalom kinyilatkoztatta, hogy egyedül a helyzetnek természetére és államaik gazdasági szükségseire lehetnek tekintettel; sok scrupulus nélkül akarják megkötni a kereskedelmi szerződések. Törökország meg hivatkozik kissé a jogokra és szerződésekre, melyek a nemzetközi szerződések kötését a portának tartják fen; de teljes tudatában van a tehetetlenségnek, hogy a jogot megtámadások ellenében védelmezhesse és fatalisticus lemondással enged helyet a fenállására végzetes horderejű tények teljesültének. Egy csöndes jelenetet látunk, hol a gyenge ellenállás nélkül hódol meg az erős kívánságának.

Bár válságokra a közel jövőben csakugyan nincs kilátás, ez a legújabb mozzanat a keleti kérdésben kétségtelenül igen nagy jelentőségű. Határozottan látjuk kidomborodni az elveket, melyek a három nagyhatalmat a kényes, sokrétű kérdés intézésében vezérelni fogják. Kivált Ausztria-Magyarország külpolitikájában nyert tartalmat az a változás, melynek jeleit már korábban lehetett észrevenni a bosnyák zavargások diplomatiái következményeiben. A félhivatalos tollak rajta vannak ugyan, hogy külügyminiszterünk eljárását csak is a pillanatra érvényes körülmények közvetlen eredményének tüntessék fel; s mondják, hogy Andrássy gróf egyedül a monarchia gazdasági érdekeit vette számba, a nélkül, hogy a diplomatiái viszonyokban új elveket fogadott volna el, új célokat tűzött volna ki. Mi most jobb véleményben vagyunk a grófnak államférfiúi hivatottságáról. Mi azt hisszük, hogy cselekvését oly magasabb szempontok határozták meg, melyek jövő kihívásaiból merítik jogosultságukat s hogy azért legutolsó fellépése csak egy összhangzatos tünet, egy szigoruan logikai folyomány abból a nagyszabású és tervszerű diplomatiái programmból, melyet a keleti kérdésben zsinórmértékül válasszott.

Magyarország diplomatiái érdekei a keleti kérdésben culminálnak. A mi ott történik, sohasem lehet közönyös előttünk, mert legyen az belmozgalom vagy külhatalmak beavatkozása, mindig a legnagyobb befolyással van saját sorsunk alakultára. Főleg Európának nemzetközi háztartásában a keleten nekünk jutott a politikai és kulturai missió. Ott a tér, hol be kell bizonyítanunk képességünket a haladás és civilizáció vezérlő feladatainak teljesítésére. Magyar államférfiut a keleti politikában biztos elveknek, határozott nézpontoknak kell vezérlenők. És Andrássy Gyula gróf úgy látszik teljes mértékben fogta fel a keleti kérdés horderejét. Oda helyezte diplomatiái tevékenységének góczpontját. Mi csak megelégedéssel constatalhatjuk, hogy politikája egészben abban a vágásban mozog, melyet Magyarország érdekei tesznek szükségessé és mely mindenkor annál biztosabban fog megállapodni, minél jobban valósulhatnak majd Magyarország önálló létének követelményei.

Andrássy gróf kiküszöbölte a monarchia külügyeinek vezetéséből a Metternich által hajdan proclamált elvet, mely mindenáron Törökország fentartására és megvédelmezésére törekedett. Beláthatta, hogy ez elv szösz szerint megvalósítja Napoleon egy híres kifejezését és egy c a d a v e r sorsához kapcsolja államunk jövőjét. Nem lehet ugyan feladatunk Törökország h a l á l á t e r ö s z a k o s a n e l ő m o z d i t a n i ,

de még kevésbé igyekezhettünk Törökországot erőszakosan életben tartani. A ki a török állam viszonyaiból elfogulatlan következtetéseket tud vonni, nem fogja tagadhatni, hogy a műzülman uralomban az életnek és jövőnek semmi csirája nincsen. Támogatásával csak a halál szolgálatába szegődnek. Bármennyi hibát lehet is találni a török birodalom keresztény népeiben: a polgárisultság jövő fejlődésében ők az egyedül számbavehető tényezők. Emancipációjuk előbb utóbb bekövetkeznék, bármennyi akadályt gördítenénk is utjukba és szomszédi önfeláldozásunk jutalma saját romlásunk volna. Nekünk oda kell törekednünk, hogy az elkerülhetlen crisis: a török birodalom felbomlása és az új államrend alakulása mentől kevesebb rázkódással, felügyeletünk alatt és saját államunk érdekeivel egyezően történjék.

Ha Aarifi pasa panaszosan veti fel a kérdést, hogy a fenálló szerződések fokozatos megbontása nem fogja-e idővel felszabadítani a romboló áramlatot, azzal a válasszal kell beérnie, hogy épen akkor korlátozhatjuk egy történelmi erejű áramlatnak romboló hatásait, ha az életre hivatott népek jogosult igényeit fokozatos kielégítésben részesítjük. Hogy ez a fenálló szerződések meggyengítésével jár, az igen keveset változathat a dolgok természetes menetén. A keleti kérdés nem volna eltemetve, ha a hatalmak válhatlanul ragaszkodnának is a párisi szerződéshez. Csak az volna az eredmény, hogy az erőszakos módon visszafajított erők egy napon annál fektlenebb dühvel rontanának túl a gátakon és pusztulást vinnének oly mezőkre is, melyeket különben nem érintettek volna.

Szapáry Gyula belügyminiszter lemondásáról semmi újabb hír.

Ugy halljuk, hogy a felsőházban, mely „főispáni s püspöki háznak” is volna nevezhető, felette rossz néven veszik a belügyér azon teoriáját, miszerint a miniszter nem tartozik valamely főispánnak vagy más bármely rangú hivatalnoknak elbocsátását indokolni, mert így hát a főispánnak állása egyedül a miniszter szeszélyétől függ.

De úgy látszik, Szapáry gróf nem az egyedüli miniszter, a ki ezen felelősségi teoriát vallja. Ha jól vagyunk értesülve, Zichy közlekedési miniszter is minden ok nélkül mentette fel Markhót Nyitra megye alispánját a vág-szabályozási kormánybiztosi állástól, és annak felszólítására sem tartotta megengedhetőnek, hogy a miniszter a felmentés indokait hivatalos levélben tudassa vele, s így csakis magánlevélben írta volna meg neki tele bökökkel s elismeréssel buzgó hazafiai fáradozásai iránt az okokat, melyek őt magának Markhótnak érdekében arra birták, hogy vedrödi szomszédját s régi jó barátját nevezze ki helyébe kormánybiztosnak, a ki majd jobban fogja tudni beruházni a Vág szabályozására megszavazott 100,000 frtot, mint Markhót ur.

Ez bizony furcsa kis theoria a miniszteri felelősségről, melyet különben a nevezett minisztereken kívül még Csernátóy is vall. Az „Ellenőr” vasárnapi száma szerint ugyanis a miniszter nevez és elmozdit hivatalnokokat tetszése szerint, a nélkül, hogy a törvényhozásnak joga volna őt az iránt kérdőre vonni. Ugyan mit mondana Csernátóy ur, ha valamelyik miniszternek eszébe jutna például Róza Sándort vagy Patkót kinevezni valamely magas hivatalra, vagy ha valamelyikük úgy járna el, mint vége egykoron a híres Harukker Békés megye volt főispánja, aki midőn tisztújítást tartott és azt találta, hogy a jegyzői kar kinevezése a főispán jogai közé tartozik, élt vele s egyszerűen azt mondta: „der Obernotär ist ein Esel,” s komornyikjához fordulva annak mondá: „Hans setz dich nieder, du würdest Obernotär.” Csernátóy szerint ez helyes és rendjén való eljárás volna. Igaz, hogy a bécsi udvari cancellaria nem osztotta ezen nézetét és megsemmisítette a választást. No de Csernátóy soha sem gondol azzal, hogy mi képtelen következményei lehetnek a meg nem fontolás nélkül hevenyében felállított constitutionális teoriáknak.

A „N. Fr. Presse” egy pesti levele szerint a dunafejedelemségekkel kötendő kereskedelmi szerződések ügye késedelmet szenved, mely a közös külügyminiszter és a magyar kereskedelmi miniszter között felmerült differenciákban találja forrását. Az ellentét nem érinti természetesen a kérdésnek nemzetközi és politikai oldalát, de kereskedelmi téren lényeges nehézségeket gördít a külügyminiszterium actiója elé. Az alkudozások a monarchia két államfele között e tárgyban már 1872-ben kezdődtek. Akkor a kereskedelmi miniszter álláspontja az volt, hogy Románia szüntesse meg azon számtalan faggatást, teher és különböző visszaélést, melyek forgalmunkat a szom-

széd országgal akadályozzák és ellenengedemnyül Magyarország beleegyeznek először: a consularis igazságszolgáltatás megszüntetésébe, ha Románia megszerzi a biztos törvénykezés feltételeit; másodsor: a gabonavám megszüntetésébe, melyre nézve a végleges elhatározás csak a pénzügyminiszterium hozzájárulásától lett függővé téve. Ma azonban másképp állanak a dolgok, mert Bartal ur eltér hivatali elődjétől és utolsó átiratában kinyilatkoztatta, hogy sem mi esetre sem áll el a gabonavám fentartásától.

Az ingatlanok tüzkártérítésének állami szervezése ügyében.

Tisztelt szerkesztő ur!

Becses lapjában, a múlt hó 11-kén ezen czim alatt megjelent közlemény bevezető soraira batorokodom — engedelmével — néhány szóval reflectálni.

Midőn a jó ügy érdekében kifejtett eddigi fáradozásaimért csekély személyemet szívélyes elismeréssel illeti, miért hálás köszönetemet kifejezni el nem mulaszthatom, czikkiró ur azon megjegyzést teszi, mely szerint „jól ténem, ha az országgyűlés legközelebbi ülészkában az ügyet újból szőnyegre hozatnám, hogy az érdekeltség az iránt újabb anyagot nyerne a továbbterjedésre.”

A tisztelt szerkesztőség valószínűleg bir tudomással a felől, hogy az 1870. év május havában „az ingatlanok tüzkártérítésének állami szervezése” érdekében a magyar képviselőházhoz kérvényt nyújtottam be, s hogy ez óta 45 megye és város (mint legújabbán Komárom, Szeged és Bazin városok, továbbá Árva-, Borsod-, Hont- és Vasme-gye) sürgette az eszmének általam eléggé részletesen ajánlt kivitelét. Mint előrelátható ez ügy iránt az érdekeltség egy-hamar, vagy talán sohasem fog lankadni, mert a mind — ijesztőbb mérvben nyilvánuló tüzesetek hazánkban ezer meg ezer szegény embert fosztanak meg hajlékától és mind általánosabbá válik azon hangos kívánság, hogy az elemi csapások által legutóbb oly gyakran sújtott hazánk polgárai a legföltéttebb elemi csapás szerencsétlen esélyei elől legyenek megvédeve.

Az eszme az eddigi drága tapasztalatok folytán a legtávolabb körökben is terjed, hódít: mindenütt, hol annak nagyfotossága iránt a fogalmak csak némileg tisztultak, fölkaroltatik és melegen ajánltatik azon forum figyelmébe, mely annak kivitele érdekében hivatva volna végre t e t t l e g föllépni és ezáltal több ezer polgárnak nyugalmasb sorsot biztosítani.

Az eszmének hazánkban — ugyszólván — teremője és folyton hűséges ápolója levén, magától érthető, hogy gyakran tettem a belügyminiszteriumnál, hová az aziránti kérvények utasítottak, sürgető lépéseket. — Azonban — megvallom őszintén — a legtöbbet vártam e tekintetben h o n a t y á i n k t ő l , kik a törvényhozó-testületen belül sokkal több eredménnyel sürgethették volna meg azt, mint én a törvényhozó-testületen kívül.

És — habár az eszme pártkülönbség nélkül helyeslésre talált országszerte — a jobboldali padokról, — nehogy az illető szakminiszternek némi kellemetlenséget okozzanak — (mert a kötelesség-mulasztásra való utalás vajmi gyakran kellemetlen) nem sürgethette azt senki, a baloldalon pedig — hogy, hogy nem — szintén megfelleltek a dologról.

Pedig amikor az eszme először került szőnyegre, az összes hazai sajtó üdvözlő harmoniájába a „Hon” és „Magyar Ujság” leghatározottabb helyeslése is beleolvadt, sőt a „Hon” egyik cikkének következő végszavai, mindenfelől örömmel fogadtattak:

„Üdvözljük Weisz urat e téren; rövid szavakba foglalt terve megmérhetlen hasznót szerezhet hazánkknak. Gsak ne csináljunk ebből is pártkérdést — s midőn mi minden hátgondolat nélkül örömmel fogadjuk e tervet: úgy hisszük, megvárhatjuk a kormánytól és a jobboldaltól is azt, hogy adja tettejének, életrevalóságának, szabadelvűségének bizonyosságait az ily és ehez hasonló tervek valóításában s biztosítjuk, egyetlen egy ily intézmény valóítása által több érdemet fog magának szerezni az utókor előtt, mint összes közösügyes alkotmánya által. Sőt többet mondunk, ha egy ily intézményt hagy hátra az utókorok: expálja azelőtt a szentszékek fontartását is” . . .

Nem azért idézem e sorokat, mintha szemére akar-nám lobbantani az ellenzéki sajtónak, hogy ma talán más-ként gondolkoznék, sőt ellenkezőleg, meg vagyok győződve,

hogy úgy a fővárosi, mint a vidéki összes sajtó mindjában lesz az ügynek megnyerve: csak a fölötti csudálkozásoknak óhajtottam kifejezést adni, hogy az országgyűlés tisztelt tagjai közül eddig még egyik sem tartotta idő- vagy alkalmyszerűnek fölszólalni aziránt, hogy az igének testté válása érdekében valami komoly intézkedés fogantatásossá válik.

Örömmel értesitem azonban a szerkesztőseget, hogy a tüzkárelleni biztosítás államivá tételének kérdésében a belügyminiszterium részéről még a folyó hóban egy enquete-bizottság összehívása megígértetett, mely ezen nagyhorderejű kérdés megoldása fölötti véleményét adni lesz hivatva.

Egy lépéssel tehát már közelebb állunk az eszmének mindnyájunk által óhajtván várt megvalósításához és így — egyelőre — minden sürgetős föllépés talán fölszólalásig várhat.

Hazaifui tisztelettel

Weisz Bernát Ferencz.

A pénzügyi bizottság mai ülésében a közlekedési miniszterium költségvetésének tárgyalása közben igen érdekes vitát idézett elő a kérdés: ha vajjon a gazdasági tanintézeteknél a gazdaság bérbeadása az intézeti igazgatóknak czélszerű-e vagy nem? A közlekedési miniszter ugyanis egy-két tanintézetnél már bérbeadta a gazdaságot az ottani igazgatóknak, mi ellen lényeges aggodalmak merültek fel, a kérdés azonban eldöntetlenül maradt.

Megint Szapáry.

Kassa, nov. 9.

Nulla dies sine linea.

Ferdinándy csak nem tudott csendesen kimulni.

Kassán csak nem tudunk scandalum nélkül megélni. Minden kritikán aluli szabályrendeleteink értelmében a főjegyző egyebek között a szegényügyi bizottság elnöke is.

Van a városnak 150—200 szegénye, kik havonként 1—2 frttal segélyeztetnek. A névlajstrom minden hóban átküldtetett a lelkeszi hivatalhoz, s a midőn ez constaltáta, hogy a segélyezettek közül ezek és ezek élnek, mások netalán elhaltak, a lajstrom áttétetett a főszámvevőséghez, onnan a tanácshoz, mely a segélyösszeget kiutalványozván, annak felvételével s szétosztásával a főjegyzőt bízta meg. Az illetékét felvett szegénynek a neve a havi lajstromból kitöröltetett. Megesett nem egyszer, hogy a városnak nem lévén pénze, a kiosztás csak a hó végével történhetett, sőt többször csak a következő hó elején, vagy éppen annak végén kapták a szegények illetékeiket — kéthavit egyszerre.

Tavaly nyáron aztán beütött a krach, s a szegények hat hónapig nem kaptak semmit.

Egy-kettő panaszt emelt e miatt a főispánnál; a főispán felvilágosítást kért, mely neki megadatván, abban megnyugodott.

De hát közeledett az idő, midőn a főispánnak bucsut kell vala vennie a várostól, s ha már fegyelmi vizsgálat alá vétette a polgármestert, az első tanácsnokot, főügyészt, főszámvevőt, kiadót s többeknek ezek közül fizetéseket is beszűntette: főispánságának alkonyán még egy juxtot csinált, nehogy feledésbe menjenek előbbi tettei.

A dolog igen szépen volt kicsinálva.

Nyílt arcza vádló, ki egy közbeccsülésben álló tisztviselőt és családapát tönkre tegyen, Kassán nem találkozott. Névtelen levelet, változtatott írással azonban írhat akárki; írhat e sorok írója, írhat Ferdinándy. Akárki, de megírta; megírta a belügyminiszterhez, azzal vádolva Szerényit, hogy a szegények pénzéből 3000 frtot elsikkasztott.

Szapáry a névtelen vádat leküldé a főispánhoz, a főispán pedig a névtelen vád alapján elrendelé a vizsgálatot, melynek megejtése után kitünt, hogy a vád alaptalan.

De nem oda Buda! Nem azért íratott az a névtelen levél, hogy a főjegyző szárazon elvigye. A főispán új vizsgálatot rendelt, s a kapitányi hivatal által Kassa város főjegyzője ellen kihallgattatta Kassa város koldusait, szegényiségét.

Vádló kellett, a kinek neve van? itt a koldusok.

Tanu kellett, ki a vádat igazolja? itt a koldusok.

Vádló és tanu egy személyben. Másként Ferdinándytól nem tellett. A ki sárral dolgozik, az nem szokta a sarat letörölni még ha arczába fecscsen is az. — „Ki mennyi óra nem kapta ki illetékét?” — ez volt a kérdés, melyre természetesen, furcsábbnál-furcsább volt a felelet. Volt a ki hat hónapot vallott, ez volt az igaz; volt a ki ötöt (egygyel kevesebbet a valónál) és volt a ki hetet (egygyel többet a valónál) mondott be. Kinek a hogy emlékező tehetségétől tellett, s ki a hány forintot remélt vallomása után kaphatni.

És mult szombaton csakugyan beütött a villám. Leérkezett a belügyminiszternek következő rendelete:

44,964. Azon vizsgálatból, mely a városi főispán ál-

tal Kuszka Rozáliának és egy névtelennek, Szerényi Ede főjegyző ellen irányzott feladása következtében elrendeltetett, s nevezetesen az 1872—1873. években segélyezett árkv és házi szegények kihallgatásáról folyó évi október hó 6—16 felvett jegyzőkönyvből az tűnik ki, hogy a fenforgó tett, mely iránt nevezett főjegyző vádoltatik, nem tisztí kereset utján megtorolható vétséget, hanem bünyádi uton megtorlandó büntényt képez. Ennélfogva a városi főispán ur által bemutatott vizsgálati iratokat a város közönségének /- alatt ide zártan oly hozzáadással küldöm meg, hogy azok a bünyádi kereset megindítása végett az 1870. XLII. tcz. 85. § értelmében a közvádlóhoz átteendő; Szerényi Ede az idézett törvény 86. § értelmében hivatalától s fizetésétől felfüggesztendő leszen. Budapest, 1874. évi november hó 4-én gr. Szapáry.

Valóban Magyarországnak belügyminisztere Magyarország szegényére válik!

Négy esztendeje, kérem, hogy az 1870. XLII. tczikk megalkottatott és Szapáry vagy nem tudta megtanulni, vagy — kihálván belőle az alkotmányosság iránti érzés — nem akarja alkalmazni azon törvényt, melynek alapján kormányoz.

A hivatkozott törvény megszabja, ki által s hogyan fogantatandó a vizsgálat és Szapáry, az ő szolgálójával Ferdinándyval egyetemben mellőzik a fegyelmi bizottságot, s a mi hallatlan Magyarországon rendőri vizsgálat alapján bünyádi keresetet indít egy tisztviselő ellen, felfüggeszti őt hivatalától s beállítja fizetését.

Ha Szapárynak még ezen intézkedését is behunytt szemmel nézi az országgyűlés, akkor igazán nincs különbség a kancsuka-kormány s Magyarország alkotmánya között. Timkó József.

A főrendiház jogügyi bizottsága ma délben 12 órakor ülést tartott, melyen tárgyalta a képviselőház üzenetének azon részét, mely a választási törvényjavaslatainak erdélyi censusra vonatkozó pontját foglalja magában. A vita igen élénk és hosszas volt, mely azzal végződött, hogy a bizottság többsége a képviselőház üzenetét elfogadta. Ennek ellenében Zichy F. Viktor és Keglevics Béla grófok különvéleményét jelentettek be, mely szerint a főrendiház eredeti határozatát az erdélyi censusra nézve fentartatni kívánják. A tárgyaláson jelen volt a belügyminiszter Szapáry Gyula gróf.

A közalapok és alapítványok jogi természetű vizsgáló bizottság ma d. u. 5 órakor megtartotta ülését. Miután új alakulásra nem volt szükség, az albizottságok megbízottak megkezdett munkálataik folytatásával. A jövő ülés akkor lesz, ha valamelyik albizottság jelentésével elkészült. Az egész bizottsági ülés véget ért az egyetemi albizottság folytatása munkálkodását.

Az országos magyar iparegyesület által kiküldött hadfőlszerelési működő bizottság f. hó 9-én délután tartott gyűlésén fölolvastatott a honvédelmi miniszterium által az előző lapokban több katonai szükséglet fődözésére közzétett pályázati hirdetés. A bizottság örömmel vette tudomásul ezen kirást, mely — habár a pályázati határidő már nov. 30-án, tehát alig 20 nap múlva lejár — a kisiparosoknak is alkalmat nyújt a pályázásra. A további teendők megbeszélésére vasárnap, nov. 15-én d. e. 10 órakor az iparegyesület helyiségeiben (Országot 7. sz.) általános iparosértekezlet fog tartatni, melyre különösen a cipészek, csizmadiaik, szijgyártók, bőrdöngők, paszományosok, kötelesek, hangszerszítők stb. figyeimre felhivatik. — Ezt megelőzőleg, csütörtökön, nov. 12-én d. u. 3 órakor ugyanott előértekezlet tartatik, melyre az érdekeltek ezennel meghivatnak.

A szabadalmazott osztr. nemzeti bank által a vidéki pénzügyintézetek részére engedélyezett váltóviszleszámitó-lási ügyre vonatkozó hírlapi közlemények folytán tett több rendbeli tudakozódások következtében a pesti h. e. takarékpénztár részéről ezennel köz tudomásra hozatik, miszerint mindazon vidéki pénzügyintézetek, melyek érintett váltóviszleszámitó-lási hitelt igénybe venni óhajtják, tekintet nélkül arra, hogy a vidéki pénzügyintézetek szövetségének tagjai kívánnak-e lenni, vagy nem? az ezen üzlet megindítására kitűzött határidő, f. e. nov. 10-ike után kellőleg felszerelt beadványokkal jelentkezzenek közvetlen a pesti h. e. takarékpénztárnál. Kelt Budapest, nov. 8. 1874. Hajós József, igazgató.

A pénzügyminiszterium költségvetésének két legjelentékenyebb megtakarítása a pénzügyigazgatóságok és a számvévo osztályok, továbbá az adóhivatalok cziménél fordul elő. Amott a megtakarítás 369,969 frtot tesz, s csaknem egészen az által éretik el, hogy a miniszter egyik törvényjavaslata szerint, melyet a képviselőház adóügyi bizottsága épen most tárgyal, az egyenes adók kivetése, nyilvántartása és behajtása, valamint az illetékek gyorsabb kiszabása, biztosítása s behajtása érdekében külön közegek, t. i. adófelügyelők s illetékkiszabási hivatalok léptetnek életbe, minek következtében a pénzügyi bizottságok eddigi munkaköre jelentékenyen csökkenvén, személyzetük is tetemesen leszállítható. — Az adóhivataloknál a megtakarítás 407,304 frtra van előirányozva, a mely különbözet 30 adóhivatal fölöllesztésén kívül szintén az említett adófelügyelők s illetékkiszabási hivatalok felállításában leli indokolását. A miniszter ugyanis arra a meggyőződésre jutott, hogy lehetséges egyfelől czélszerű s a közlekedési viszonyoknak megfelelő felosztás mellett, s így az adóhivatali teendők sikeres ellátásának veszélyeztetése s az adófizetők méltányos érdekeinek megsértése nélkül, az

adóhivatalok egy részét fölöllesztetni, másfelől az egyenes adók kivetése, egyénekenkénti könyvelése, beszedése és behajtásának ellenőrzése, továbbá az illetékszabás körüli teendőknek (a szoros értelemben vett pénztáriakat kivéve) az amugy is tulterhelt adóhivatalok ügyköréből kihatásása s az említettük külön közegek ruházása által ez ügyeknek egyszerűbb, pontosabb s egyöntetűbb ellátását biztosítani.

E két megtakarítási összeget egyébiránt nemcsak eléri, de jelentékenyen fölül is mulja az adófelügyelők 665,049 frt és az illetékkiszabási hivatalok 412,790 frtnyi új kiadása.

A középpárt tagjai mai értekezletükön, melyen a párt tovább létezéséről volt szó, egyhangulag elhatározták, hogy nem csatlakoznak egy párthoz sem, s megmaradnak továbbra is, mint önálló párt. E határozatot a pártnak Budapestben levő s az értekezleten megjelent következő tagjai, egyhangulag hozták. Domahidy Ferencz, Károlyi Ede gr., Huszár Imre, Ivánka Imre, Horn Ede, Kármán Lajos, Hammersperg Jenő, Horánszky Nándor, Szomjas József, Csáky Gyula gróf, Prónay Dezső b., Papp Lajos és Horváth Gyula. A pártnak összesen 21 tagja van; egy: Szentimrey a baloldalloz csatlakozott. A párt a muzeum utcai 5. sz. házban fogja tartani tanácskozmányait. — Horváth Gyula egy a „P. Naplóhoz“ intézett levelében kijelenti, hogy legközelebb tárgyalandó határozati javaslatának elfogadásától tette függővé a pártnak maradását.

Az adóügyi bizottság ülése

november 10-én.

Folytatatik az adófelügyelők hatásköre fölötti vita.

Tiszta: Egybe kell foglalni, mi e tárgyra tartozik. Mocsáry: Felolvasatni javasolja, mint már a vita első napján tette, az ide vonatkozó szakaszokat.

Kerkapoly: Az adókievetés munkáját el akarja vonni az adófelügyelőkől, ezeket csak a felügyeletet bízván, e helyett minden adóhivatalnál indítványoz rendszerszerűtteni egy felügyelőséggel foglalkozó egycnt.

Ghyczy a szakaszok felolvasása helyett előadja egybefoglalva azon teendőket, melyeket az adófelügyelőkkel tervez végeztetni. Miniszter tanácsos előadja, miszerint 500 egyenből állana az új adófelügyelőségek létszáma, kik közül 69 felügyelő, a többi segedszemélyzet. Ennek következtében, mint már tegnap el lett mondva, beszámítva az adóhivatalok költségének némi apasztatását, mintegy 300 ezer forinttal kerülne többbe az eddiginél az adókezelés. Tudni kellene most már, mi különbség volna a kiadásokban Kerkapoly terve szerint.

Kerkapoly: A költség ugyanaz volna, de sikeresebben működhetnének a jövedelemadó kivetésénél, az általa ajánlott rónokok, kik közelebbről ismerhetnék föl az adózók viszonyait.

Sennye: Nagy költségzaporodást lát a tervezett új burocraticus szervezetben. Kerkapoly javaslatához járul. A miniszternek szüksége van egy felügyelő közegre minden megyében, ez legyen a tervezett adófelügyelő, de az összeírásai előmunkálatok és a kivetés maradjon az adóhivataloknál; ezt közéről jobban végezhetik, mint az adófelügyelő és segédei költséges utazásaikkal. Az új institutió is csak foltozás volna, jobb lesz meghagyni a mostani szervezetet, míg az összes országos közigazgatás reformja megtörténik. Maradjon tehát az adókezelés mint eddig az adóhivatalnál, nem véli hogy bár szaporítani is szükséges volna a Kerkapoly szerinti felügyelés végett a személyzetet.

Paczolay: Az adófelügyelő csak a felügyeletet gyakorolja és pedig az adózók érdekében is.

Mocsáry részletesen bírálja az adófelügyelőnek szánt teendőket; mind ezen teendőket még jobban elvégezhetik a közvetlen helyismerettel bíró adóhivatalok. A felügyelést is inkább végezhetik az adóhivatalok, e végett nincs szükség az új adófelügyelőkre; meg kellene szüntetni a több megyékre kiterjedő pénzügyigazgatóságokat, minden megyébe állítani egyet kisebb személyzettel, ez lehetne a miniszter organuma. Az adózók érdekében való felügyeletet a megyének kellene gyakorolni. Az egész adófelügyelőségi új institutiót mellőztetni kívánja.

Kautz, Kerkapolyi és Sennyei nézeteihez csatlakozik.

Irányi sajnálja, hogy terve mellőzhető, ha már nem akarják a megyékre bízni az adóügyet, maradjon inkább a mostani állapotban, nem akar adófelügyelőt.

Tiszta is azt tartja, hogy ezen ügy összefügg az összes adminisztratívval. Legyen adófelügyelő minden megyében, de a kivetés ne tartozzék hatáskörébe. Ő a pénzügyigazgatóságoknak az egyenes adók körüli összes teendőit az adófelügyelőkre akarja bízni, mi által kevesebb pénzügyigazgatóság kellene. A felebbezési ügyek a direct adóknál menjenek a megyei állandó választmányhoz, melynek tagja legyen az adófelügyelő.

Falknak nem kell az új burocraticus apparatus. Egyedüli ok ennek behozatalára az volna, hogy nem képesek dolgukat végezni, de ezt nem tapasztaljuk. Legyen adófelügyelő, de csak felügyelő hatáskörrel.

Lónyay mig az egész közigazgatás reformja elő nem vétetik, maradjon a mostani apparatus Minden megyében legyen egy fő adóhivatal, a pénzügyigazgatóság osztrák rendszer, melyre nálunk nincs szükség, lévén megyei területi felosztásunk. Csak a község és megye teendőiről szóljunk ez alkalommal, a többi maradjon.

Simonyi L. nem akar kezelő és burocraticus bíró adófelügyelőt.

Szontagh P. nem lehet panasz nálunk, hogy nem bírják behajtani az adót, hanem van a miatt, hogy illetéktelenül exequálnak; kedélyes modorban illusztrálja

Folytatás a mellékleten.

Melléklet az Eg

ezt. Miután eredmény adófelügyelő, de kezelő Ghyczy látja sül. Esetlen aggasztó szükség, hogy az adó sabb szigorubb legyen. vaslatban van az adófelelnök kimondtatik, de csak felügyelők kálatokra s a kivetés korlat.

S ezzel Ghyczy ter ujr endsz része egyhang

A további tárgy általános határozat ért nevezetesen a 25. §-nál a községi bizottság jelen a bírságot azok ellenbe nem adják.

Folytatás holnap

A pénzü

A bizottságban folytatta az 1873. Következett a földmunka kedelmi miniszter man n Mór.

Az összes rá 11,419,615 frtban irat frt; azonkívül a ny 131,227 frt.

Rendkívüli frt, 1874-re 339,400 fr

Rendes fe 1874-re 10.102,797 frt

Központi ig frt, 1874 re ugyananny

Az előadó ugy lá ügyében ezen miniszte 9-es bizottság abbeli igazgatási költségek lissittasának le.

Ipar, kereskedelmi czélszerint ezen költségek nem segítettek; teljese törleszt indítványoz, me röltetett.

A gazdaság emelésére 1875-annyi 1873-ban ezen adatott, hanem a minnosen a kassai tanint miniszter 1875-ben is e a gazdasági intézetek f

Zsedényi gazdasági egyleteknek eredménye sem volt. Sványoz, Horváth L. de ugy, hogy 20,000 sekre. Möricz csod miniszter minden nagyobb költségvetését; különbe erre válaszulván, elism államsegélyvel vissza

Gazdasági t ezer 534 frt. A fedez miniszter ezen intézetek kérdés az volt, vajjon nézetét. A bizottság el a miniszter azon nézet mives iskolák mellett igazgatókkal bérszerző

TA

A ma

Irtá: 7

A var

Poros országutor télya felé. A lovak tajt lának mindazonáltal mely nagy utak megté sen és egész erővel rag felé, s aztán fölívágra a várkapun.

A várnagy megle sét. Rohant is azonna csengetyühöz, és el kez

Városban, hol eg az efle csengetés már ban újság, és pedig töl aprítani a tejbén, — d hol megijednek a vend

Igy vagy ugy az csak újság szokott len

Amint tehát a szokott egyforma mur ajtó is megnyílt, s leán herczegasszony bolond szokott oly dámáknál,

Melléklet az Egyetértés 185. ik számához.

ezt. Miután eredményt vár tőle a miniszter, ám legyen adófelügyelő, de kezelő hatáskör nélkül.

G h y c z y látja, hogy terve pártolásban nem részesül. Eseteli aggasztó pénzügyi helyzetünket, mulasztatlan szükség, hogy az adók emeltesse s a behajtás pontosabb szigorubb legyen. E célból tervezte úgy mint a tjavaslatban van az adófelügyelői hivatalokat.

Elnök kimondja, hogy az adófelügyelő elfogadtatik, de csak felügyelésre, az adókievítés előkészítő munkálatokra s a kivetésre nézve fenmarad a mostani gyakorlat.

S ezzel Ghyczy pénzügyminiszter új rendszerének egyik lényeges része egyhangulag elvetetett.

A további tárgyalásnál minden szakasz a fentebbi általános határozat értelmében módosított; kimondatott nevezetesen a 25. §-nál, hogy nem az adófelügyelő, hanem a központi bizottság jelentése folytán a szolgabíró szabja ki a bírságot azok ellen, kik a bevallási íveket kellő időben be nem adják.

Folytatás holnap 10 órákor.

A pénzügyi bizottságból.

A bizottság ma d. e. 10 órákor tartott ülésében folytatta az 1875-ki államkötségvetés tárgyalását. Következett a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter költségvetése: előadó: W a h r m a n n Mór.

Az összes rendes szükséglet 1875-re 11.419,615 frtban irányoztatik elő, 1874-re volt 11.456,810 frt; azonkívül a nyugdíjak 159,091 frt, 1874-re 131,227 frt.

Rendkívüli szükséglet 1875-re 128,000 frt, 1874-re 339,400 frt.

Rendes fedezet 1875-re 10.060,210 frt; 1874-re 10.102,797 frt.

Központi igazgatásra 1875-re 160,868 frt, 1874-re ugyanannyi.

Az előadó úgy látja, hogy ezen költségek leszállítása ügyében ezen miniszterium részéről elég nem tétetett a 9-es bizottság abbéli óhajának, hogy az összes központi igazgatási költségek 1875-re legalább 200,000 frttal szállítsanak le.

Ipar-, kereskedelmi és külkereskedelmi célokra 1875-re 34,770 frt. Előadó szerint ezen költségek sem az iparon, sem a kereskedelmen nem segítettek; teljesen ki sem adtak, tehát 14,770 frt törlést indítványoz, mely a miniszter hozzájárulásával töröltetett.

A gazdaság különböző ágainak emelésére 1875-re 100,000 frt, 1874-re ugyanannyi. 1873-ban ezen összeg e célra egészen ki sem adatott, hanem a miniszter által építkezésekre és különösen a kassai tanintézet felszerelésére fordított; a miniszter 1875-ben is e célra kívánja fordítani, különösen a gazdasági intézetek felszerelésére.

Z s e d é n y i Fede: 50000 frtot ajánl, miután a gazdasági egyletnek adott 40.000 frtyi segélynek semmi eredménye sem volt. Széll Kálmán: 80.000 frtot indítványoz, Horváth L. 75.000-et, Horn E. 70.000 frtot, de úgy, hogy 20.000 frtnál több ne fordítsák építkezésekre. Möricz csodálkozását fejezvé ki, hogy a miniszter minden nagyobb megtakarítások nélkül adta be költségvetését; különben 50,000 frtot ajánl. A miniszter erre válaszolva, elismeri, hogy a gazdasági egylet az államsegélyvel visszaéltek a zárszámadások szerint.

Gazdasági tanintézetekre 1875-re 218 ezer 534 frt. A fedezet 1875-re 70,611 frt. Miután a miniszter ezen intézetek között virementot kíván, az első kérdés az volt, vajjon a bizottság elfogadja-e a miniszter nézetét. A bizottság először Csengery indítványára a miniszter azon nézete felett cserélt eszmét, vajjon a földmives iskolák mellett létező gazdaságokra nézve az intézeti igazgatókkal bérszerződéseket kössenek-e. Csengery

ellene volt, mert akkor a tanítás másodrendű foglaltsággá lesz az igazgatónál. Ezen véleményt nem osztották Somssich, Simonyi és Péchy; pártolják Zsedényi és Horváth. Ezután Horn a virement kérdéshöz szólva, azt bizalmi kérdésnek nyilatkoztatta és így a virementot meg nem adja, W a h r m a n n kész megadni.

H o r v á t h hasonló véleményben van. Simonyi Ernő minden nem okvetlen szükséges fejlesztésre előirányzott kiadás ellen nyilatkozik és így a virementot meg nem adja; bár még eddig a mostani földmívelési miniszter ellen bizalmatlansággal nem viseltetik, de azzal viseltetik a közös kormány irányában. Széll e tárgyban sem bizalmi, sem bizalmatlansági kérdést nem lát; ez csak a költségvetés belső elrendeléséhez tartozik, azonban az általános virementot megadni kívánja. Liphay is a virement mellett szólott; a többség azonban nem fogadta el az általános virementot, de azt minden egyes intézetre szorítja. Ennek folytán a részletes tárgyalásba bocsátkozott a bizottság.

Magyaróvári gazdasági intézetre 1875-re 64,400 frt, 1874-re 56,325 frt. A rendes tanárok szaporítása felett némi vita támadt, vajjon ezen tanárok fizetéseinek országos megszavazása előtt azokat ki lehet-e nevezni, egyébiránt a képviselőház határozata szerint a hivatali és irodai szükséglet részletezése követeltetett. Péchy Tamás indítványa, hogy a tűz elleni biztosítás csak nagyobb épületekre szorítsák, elfogadtatott; és végre az előadó véleménye szerint 4,400 frt átalányképp vonatott le. Keszthelyi gazdasági tanintézetre 75-re 36.200 frt, — 74-re 39.700 frt, — tagadhatlan lévén, hogy az élelmezési szerek olcsóbbak, töröltetett 2200 frt.

Debreczeni felsőbb gazdasági tanintézetre: 75-re 19.350 frt, — 74-re 19.874 frt, töröltetett 1350 frt a dologi kiadásoknál.

Debreczeni földmives iskolára 75-re 6134 frt, — 74-re 24.640 frt, 634 frt töröltetett.

Kolozsvári gazdasági tanintézet 75-re 43.700 frt, — 74-re 42.000 frt, töröltetett 1700 frt

Kassai gazdasági intézetre 1/4 évre 75-re 19.050 frt, — 74-re 6000 frt.

Hradeki földmives iskolára 75-re 8.700 frt, 74-re 11.500 frt, töröltetett 1.000 frt.

Ér-Dioszeghi vinczellér-kepezdére 75-re 8100 frt, 74-re 7395 frt, töröltetett 300 frt.

Tarczali borászati tanintézetre 75-re 12.900 frt, 74-re 8.000 frt, töröltetett 2.900 frt.

A bizottság holnapi ülésében folytatja a tárgyalást.

A budapesti kereskedő-testület az új adó-törvényekről.

A pesti polgári kereskedő testület a következő feliratot intézte az új adótörvények tárgyában a helybeli kereskedelmi és iparkamarához:

T. kereskedelmi és iparkamara! A hírlapok útján közudomásra hozott új adótörvények a legkomolyabb aggodalmakat kellették a tisztelt alulírt testület kebelében. Fajdalommal látjuk azokban a kereskedelmet és ipart létezésben megtámadtatni.

A nehézségek, melyekkel zsenge belföldi iparunknak és fejlődésben levő kereskedelmünknek a jelen kritikus viszonyok között küzdenie kell, különben is számtalanok, a szándékba vett adófelvétel azonban — bátran kimondjuk — győgyíthatlan sebeket ütne azokon, vagy évtizedekre feltartóztatná fejlődésüket.

Ezer és ezer ajakról hangzik e panasz a kereskedelmi és iparvilágban. Számtalan elsőrangú pesti kereskedői és iparczégek oda hagyni szándékoznak a nehéz idők és a kereskedést és ipart épen nem buzdító egyéb belföldi viszonyok következtében a fővárost és az országot, hogy a kereskedelem és iparra kedvezőbb helyeket keressek fel; az új adótörvény, ha törvényynye lesz — mitől isten óvjon! — csakhamar tetté érlelné az illetőknél ezen szándékot.

szállnak le. A tulságig vitt pipere aztán az, melylyel régi rangjokat jelezni szokták.

— Ah! — kiáltá a grófnő mámi, született herczegnő, — ah Gott!

Hiszen az a Gerő gróf. — Mily meglepetés! És négy lovon jönni Párisból!

A gróf könnyű szökéssel dobta ki magát a kocsiából, s a leghizelgőbb udvariassággal köszönt föl az erkélyre, hol már a mámi illatos zsebkendője lobogott.

A harangozásra Viktor és Kukkunbuki is kitekintettek az ablakon. Előbbi félre vonta száját, aztán elhagyta az ablakot, kellemetlen meglepetést elérülő arccal dölt a pamlagra, míg Kukkunbuki egész gráciával integetett ki, és kiabálá: Servus, Servus!

Gerő csakhamar eltűnt a kocsihoz siető cselédség csoportozatán át a kastélyba, Vincze ur pedig a kocsiról előszedett utibőröndöket bámulva kérdé:

— De honnan jön ez, ennyi bagázsival.

A kérdésre persze nem felelt senki.

— Nagy utat kellett tennie, hisz ennyi bőrönddel meg lehet jární Amerikát.

Viktor erősen szivarozott, de Vincze ur szavaira nem tett semmi megjegyzést.

— Nem tudod grófom, — kérdé tehát most az uri barát, — hogy a másik gróf honnan került elő?

— Nem tudom. — Nem jelentette be nálam magát, mikor elment.

— De csak hallottad valakitől, hiszen már hetek óta nincs itthon.

— Ugy látszik, te jobban vagy tájékozva mint én.

Szomoru, de igaz tényt konstatalunk, a midőn kifejtjük, hogy az általános forgalmi és üzletpangás az ipar és kereskedelem terén a képzelhető legmagasabb fokot érte el; a nyilvános és titkolt bukások száma ijeszten nagy és igen sok fenálló üzlet csak a legszélsőbb erőfeszítésekkel képes magát fentartani. Ily körülmények közt a jelenlegi adók is alig viselhetők, hogy lenne tehát elviselhető a fenyegető adóemelés? Általános elszegényedést volna maga után a kereskedelmi és iparos körökben, ami épen ellenkezőjét eredményezné annak, mit az új adótörvények elérni akarnak: az adójövedelem emelése helyett annak csökkenése állana be.

Azt mondják, hogy az ország fenállása multhatatlanul megkívánja a tervbe vett nyomasztó adótörvényeket.

Tagadhatlan, hogy az állam háztartásának vezetésére nagyobb pénzüsségeket igényel mint eddig, szerény véleményünk szerint a hiányzó pénz előteremtésére vannak azonban más eszközök is, mint azok, a melyeket alkalmazásba hozni szándékoznak. Mi különben elég hazafiasak volnánk arra is, hogy erőnk tulfeszítésével is hozzájáruljunk a szükséges államháztartási kiadások fedezéséhez, még pedig azon az uton is, a melyre a magas kormány új adótörvényeivel törekszik, ha nem állana ahhoz más nyitva; míg azonban más kivezető ut is kínálkozik, melyen az állam kellő segélyt találhat anélkül, hogy lételemek két fő feltételét — az ipart és kereskedelmet — tönkre juttatná: szent kötelességünknek tartjuk, arra ráutalni és minden rendelkezésünkre álló eszközt felhasználni, hogy elhárítsuk ipar és kereskedelemről az azokat fenyegető, megsemmítő csapást.

Ki ne tudná, hogy azon termő földek száma, melyek vagy épen semmi adót nem fizetnek, vagy nem azon mérvben, mint a fenálló törvények szerint kellene, több ezer holdra rug! — Ép oly köztudomású tény, hogy roppant kiterjedésűek azon szántóföldek is, melyek vízlecsapolások által a közel multban nyertettek és eddig még adó alá nem vonattak, vagy pedig még mindig mint erdő és legelők szerepelnek és e cím alatt jelentéktelen adót fizetnek.

Végül nyílt titok, hogy százazrekre megy azon adóhátralékok összege, melyekkel fizetéképességűek az államnak tartoznak, a kik megbocsáthatlan, talányos elnézésből nem szorítatnak adóhátralékaik befizetésére.

Nem hisszük, hogy bárki részéről is ellenmondásra találjunk, ha ezek folytán kijelentjük, hogy az eddig minden adó alá nem vetett, vagy nem a tényleges viszonyokhoz és törvényekhez mérten megadóztatott termő földek szabályszerű megadóztatása, vagy a hátralékoknak a fizetéképességűektől leendő szigorú behajtása által fedezhető lenne az állambudgetben mutatkozó deficit.

Tudjuk ugyan, hogy a földadónál felhozott egyenlőtlenségek és szabálytalanságok csak a földadó-kataster kiigazítása által szüntethetők meg, és hogy e munka kereszttul-vitele sok időt és még több pénzt venne igénybe; de arról is meg vagyunk győződve, hogy egy más rövidebb uton és igen csekély költséggel lehető volna ez egyetlen radikális mentőszert pótolni. Allitson fel a kormány minden megyében, vagy minden pénzügyigazgatási kerületben egy vagy több bizottságot igazságszerető, hazafias, tisztajellemű földbirtokosokból, és bizza ezekre a termő földek kiterjedésének és minőségének alapján megsabandó adómennyiség kivetését, s így nem lesz többé deficit állambudgetünkben.

Még kevésbé mutatkoznék azonban deficit, ha félretétetvén a kimélet a fizetéképességű adófizetőkkel szemben, ők is mint más nem pártfogolt egyének kényszereszközzel szorítatnának adófizetésre.

E javaslatunk mellett nem hallgathatjuk el azon meggyőződésünket sem, hogy ha már — amit nem hihetünk — elkerülhetlenné mutatkoznék is az adófelvétel szükségére a kereskedelmi és iparos körökre nézve, lényegesen csökkentené az ebben fekvő kiszámíthatatlan nagy kárt és veszélyt, ha a felemelés által remélendő nagyobb adóösszeg felosztása oly bizottságokra bíztnék, melyek az egyes szakkörök bizalmiférfiából állának, minthogy e férfiak a legjobban ismerik a megadóztatandó személyek

— Nagyon természetes, mert én kérdezősködtem utánna.

— Tehát ha többet tudsz mint én, ne fordulj hozzám kérdéseiddel.

— Pardon grófom! — ha megsértettelek volna.

Ámde hagyjuk most magára, a párbaj előestélyen álló kedvetlen ifjút, s a mindenki dolgát — könnyen, de a magáért annál fontosabban mérő kozákat, és siessünk Gerő gróf után, ki három lépcsőt szökve egyszerre sietett a hercegi mámi karjai közé, ki már az elfogadó terem kellő közepén várta őt:

— Herczegnő! — kiáltá a porosan berohanó Méray gyerek. — Mama?

Bocsánat! Öltözetem rendbeszedése nélkül siettem hozzád. Oh, rég nem látott kedves mama!

A rég nem látott kedves mama kegyesen nyújtá csokolásra illatos keztyűjét, aztán hamis fogakkal bélelt ajkait is a megérkezett rendelkezésére bocsátá, ki az előírt szabályokról meg nem feledkezve, egy lágy pusztit hintett arra.

— Mama! Kedves mama!

— És oly hamar visszatértél Párisból?

— Nem birtam tovább ott maradni, kedves mama.

Az ember csak akkor érzi, hogy mit hagyott otthon, mikor távol van...

E szavak annyira hatottak a született herczegnő szívére, hogy jobbát ismét kegyesen nyújtá csokolásra.

Leona hidegen állt anyja mellett, mint rendesen, mikor fivérével találkozni szokott.

— A grófnő pedig, — szólt Gerő udvariasan hajolva Leona felé, — naponta szépül, a nélkül azonban,

TÁRCZA.

A mai világból.

— Regény. —

Írta: Tóvölgyi Titusz.

II. Kötet.

A váratlan megerkezés.

Poros országuton kocsí haladt gróf Méray várkastélya felé. A lovak tajtéktól lepett, s portól beszálltak valának mindazonáltal nem mutattak azon tikkadságra, mely nagy utak megtétele után szokott jelen lenni. Tüzesen és egész erővel ragadták a könnyű járművet a domb felé, s aztán fölívága az alatt, iramodva száguldtak be a várkapun.

A várnagy meglepetve látá Gerő gróf megerkezését. Robant is azonnal a kisharangnak is méltán beillő csengetyühöz, és el kezdé azt egész erővel cibálni.

Városban, hol egymást szokták érni a látogatások, az eféle csengetés már föl sem vétetik, falu helyen azonban újság, és pedig többnyire kedves újság ott, hol van mit aprítani a tejben, — de bizony van azért elég ház falun is, hol megijednek a vendégtől.

Igy vagy úgy azonban, de többé kevésbé, még is csak újság szokott lenni a vendég falun.

Amint tehát a nagyszerű harangozás a vár lakóit szokott egyforma munkáikból felrázta volna, az erkélyajtó is megnyílt, s leánya karján megjelent ott a született herczegasszony bolondul fölpipezve, mint az már lenni szokott oly dámáknál, kik magasabb házból alacsonyabba

oszlantni, másfelől az egyenes könyvelése, beszéde és bebbá az illetékszabás körüli ben vett pénztáriakat kivéve) atalok ügyköréből kihatására kre ruházása által ez ügyek egyöntetűbb ellátását biz-

sszeget egyébiránt nemcsak l is mulja az adófelügyelők bási hivatalok 412,790 frtyi

mai értekezletükön, melyen a ó, egyhangulag elhatározták, árthoz sem, s megmaradnak . E határozatot a pártnak kezleten megjelent következő Domahidy Ferencz, Károlyi aka Imre, Horn Ede, Kármán Horánszky Nándor, Szomjas ónay Dezső b., Papp Lajos és összesen 21 tagja van; egy: tlaokozott. A párt a muzeum artani tanácskozmányait. — plóhoz" intézett levelében ki- yalandó határozati javasla- óvá a pártban maradását.

Bizottság ülése

er 10-én.
Felügyelők hatásköre

glalni, mi e tárgyra tartozik. statni javasolja, mint már a vonatkozó szakaszokat.

dókievítés munkáját el akarja ekre csak a felügyeletet biz- tamál indítványoz rendszere- alkozó egyént.

ok felolvasása helyett előadja t, melyeket az adófelügye- niszteri tanácsos

ál állana az új adófelügyelő- felügyelő, a többi segedsze- en, mint már tegnap el lett hivatalok költségeinek némi er forinttal kerüine többbe az íri kellene most már, mi kü- Kerkapoly terve szerint.

tség ugyanaz volna, de sike- vdedelemadó kivetésénél, az kik közelebből ismerhetnék

tségszaporodást lát a terve- ztben. Kerkapoly javaslatá- ksége van egy felügyelő kö- nyen a tervezett adófelügyelő,

k és a kivetés maradjon az jobban végezhetik, mint az éges utazásaikkal. Az új in-

jobb lesz meghagyni a mos- es országos közigazgatás ren- tehát az adókezelés mint véli hogy bár szaporítani is szerinti felügyelés végett a

felügyelő csak a felügyeletet érdekeiben is.

na bírálja az adófelügyelőnek teendőket meg jobban elvé- rettel bíró adóhivatalok. A k az adóhivatalok, e végett

lőkre; meg kellene szüntetni nzügyigazgatóságokat, min- bb személyzettel, ez lehetne zók érdekeiben való felügye- rolni. Az egész adófelügye- i kívánja.

és Sennyey nézeteihez csat-

terve mellőzhetett, ha már az adóügyet, maradjon in- n akar adófelügyelőt.

hogy ezen ügy összefügg az n adófelügyelő minden me- ek hatáskörébe. Ő a pénz-

es adók körüli összes teen- bizatni, mi által kevesebb felebbezési ügyek a direct

adó választmányhoz, mely- ő.

új bürokraticus appara-

talára az volna, hogy nem ezt nem tapasztaljuk. Le-

gyelő hatáskörrel.

közigazgatás reformja elő

ni apparatus Minden

tal, a pénzügyigazgatóság

k nincs szükség, lévén me-

k a község és megye teen-

a többi maradjon.

ar kezelő és bureauval bíró

lehet panasz nálunk, hogy

hanem van a miatt, hogy

délyes modorban illusztrálja

hellékleten.

alatt fogja tartani

Miava és Ó-Tura által eszközölt, mindezt s rendeztetik be,

OK.

Amár megnyit, még ben már több év óta üntetéssel fogadott vezetőség estélyvel, ásával, mint a zene-jük. Az estély prology Raff és Brahms sra többszöri halme műveket hidegyes tagjáról szólan említték, főváro-cker k. a., a nagy-tünk teljesen ismerestérséggel kezelte, egkivalóbb zongora-en is Becker négyes-éidényt Bösendorfer-istére szállított a

tankerületi iskola- vember hó 17-én a első napján délután stermében.

ör választmánya a r az e hó 15-ére ki- rendkívüli

Mai lapunknak egy gy Zubovics t 9 óra 45 perc- Erre nézve még a sris nov. 9-én 9

riére du Tronehoz és nagyszámú kö- rnauban „Cadaroc” ben még tegnap ér- enben jó állapotban része várta a Bar- Ausztria-Magyar- dására kimentek az u e f s t e i n gróf Ausztria” nevű osz- Francia Jockey-club dívőzölték. Zubovics 10 ninesenek elfá- zállt. Zubovics töké- ban foglalt pont- meg utközben is, a s Páris is tegnap A bécsi lovaregylet mint kikötve volt— szabott időpontban rísi osztrák-magyar n, Kuefstein gróf etnek, Zubovicsnak bécsi lapok írják, ba fog menni, hol gy kereskedő házá- gyar uralkodó, azon ezik Párisba, 600 sburger Ztg.” a kö- Zubovics Bajgora r u h á b a n uta- gy utközben gyor- zesült. A francia ssszes máhaja egy áll. November 8-án

szabó Endre.

azon balsors érte, hogy lovát egy másik megrugta, Imlin állatorvos azonban bekötötte a sebet, s biztosítá a hadna- gyot, hogy a miatt komoly baj nem lesz. — Zubovics ma 20 mértfölddel van előnyben a 195 mértföldnyi uton, melyet 9-ig megtennie kell. A bécsi unio-club és a londoni Jockey-club által pro et contra tett fogadások 3 millió ftra ruagnak. Zubovicsnak Strassburgba való ideje korán megérkezése 15,000 frtot hozott be; mindamellett azt mondja, hogy nem volna kedve az utat másodsor is meg- tenni, miután az szerfölött fárasztó. — Ez alkalomból, mint a „Pressé”-nek írják, egy D u r i l i n nevű orosz, kinek lovai az egész chersoni kormányzóságban gyors- ságukról és kitartásukról igen híresek, a jövő évi május- ban trocskáján (hármastfogat) ugyanazon utat akarja meg- tenni, Bécsből Párisba kocsin, még pedig 24 órával rövi- debb idő alatt, mint Zubovics. Ezenkívül még megengedi, hogy ellenőrzés végett a bécsi Jockey-club egy tagja vele utazzék, a lovakat azonban Durilin 23-éves tatár kocsisa fogja hajtani; továbbá magával vinne még egy vezetőt, ki az utat jól ismeri, hogy netalán eltévedés idővesztésé- get ne okozzon neki.

A fővárosi iparoskörben (hatvani-utca 2. sz.) csütörtökön, nov. 12-én este 7 órakor az új kereseti adó- javaslatnak az iparosokat és kereskedőket illető határoz- mányai tárgyában folytatódagos értekezlet tartatik. A tanácskozmány tárgyát a következő pontok képezendik: 1. Az ipar- és kereskedelmi vállalatoknál csak a valóságos jövedelem adóztassék meg. 2. Az I. és III. kereseti adó- osztályban az u. n. adómentes existenzminimum adassék meg, avagy bizonyos összegig a minimális jövedelem cse- kélyebb fokozatos megadóztatás alá essék, hasonlólag a IV. osztálynál javasolt adókulcschoz. 3. A kereseti adó ki- vetése csoportbéli bevallások nyomán az illető iparos vagy kereskedői csoportok bizalmi férfainak hozzájárulásával történjék. 4. Az adóminimum alkalmazása mellőzendő, legkevésbé alkalmazható azonban igazságos kules gyanánt a lakás- vagy üzlethelyiségbér. 5. K ü l f ö l d i kereskedők és iparosoknak az országban folytatott üzle- teikre nézve adómentesség ne adassék; tekintettel arra, hogy a törvényjavaslatban említett kölcsönösség visz- nyainknál fogva teljesen illusorius. — Az értekezleten nemtagok is résztvehetnek.

Baleset. Tegnap délben a kerepesi uton egy paraszt lovai megbokrosodván, a szekeret az épen szemközt jövő lóvasúti kocsinak ragadták. Sikerült azonban a szeren- csétlenséget a szekéren ülőnek az által megakadályozni, hogy lovait a legnagyobb erőfeszítéssel félre fordította a kocsiót, de már csak akkor, midőn ezek alig egy ölnyre voltak. A szekérből azonban csak a rud és a két első kerék maradt meg, miután annak hátsó részét a vaskocsi elszakította. A lovak azonban még ekkor sem álltak meg, s a szegény ember a tengelyen állva s a gyeplőbe fogódzva maradhatott csak meg a kocsin, míg végre egy hordárnak sikerült a lovakat megállítani.

Erdekes kiállítás. Az országos nőiparegylet saját pénztára javára bécsi utca 3. sz. alatt levő boltban kiál- tást rendez, melyen Habentanz Nándor takarékpénztári tisztviselő több új szerkezetű kitiűő számológépe s mes- terségesen készült mozaik famunkái, melyeket ezen jóté- kony célra készségeggel felajánlott, lesznek láthatók. Ezen kiállítás f. hó 8-án nyitattott meg s f. hó 22-ig naponta délelőtt 9 órától este 7 óráig nyitva áll. Belépti díj 30 kr. Az egylet választmányának női tagjai s a város több neve- zetes hölgye ugyan itt 10 kros sorsjátékot is rendeznek.

A budai Mátyástemplomnak újjáalakítását már tényleg megkezdtek, s ha az építkezésre szükséges pénz minden évben folyóvá tétethetik, az építkezés 11 év alatt be lesz fejezve. Ez idő épen össze esik Buda vára vissza- foglalásának kétszázados évfordulójával, melyet fényesen meg fognak ünnepelni. A templom eredeti stílyéhez és alakjához lehetőleg híen fog visszaállítani, s valószínű- leg fel fogják építeni a második tornyot is, melynek alapját nem rég feltalálták.

Az ellenőrzési utószemlén, mely tagnap a budai háromnyul kaszárnyában tartatott a szemlé vezető kapi- tány az ott jelen volt katoná kötelezettek közül egyet, mi- vel ez a kaszárnya udvarán szivarozott, kezénél fogva az udvaron levő karfához köttette. A kikötöttet az alezredes K i s s l i n g parancsára csak fél óra mulva boesátották szabadon. A szivarfűstöt ki nem állható kapitány hír szerint a „reglement” ide vágó szabályaival menti magát.

A sugárut építkezésében részes pesti építő-tár- sulat az általa elvállalt részt eladta a bécsi Erlanger-ház- nak. Ez mindenesetre jó hír a fővárosi építkezésekre, mi- után a pesti építő-társulat most egész erejét egyéb váll- kozásaira fordíthatja, nevezetesen tavaszkor megkezdni a váci boulevardon levő telkeinek beépítését. Hat palotá- nak való hely van itt. A sugáruton a könyök-utca jobb- oldalára eső házak bontását az egész vonalon megkezdtek. A már nyílt utvonalon pedig, az árok-utca környékén két új ház építéséhez fogtak, s egy újabb nyárilak csak- nem egészen elkészült a városligetnél. A faburkolat jó fele is kész már, a kétszív-utca irányán tul, hol a nyári la- kások sora fog kezdődni s a vasrúcs kőalapja mindenütt kész, a gyalogjárdákat aszfalt borítja.

Fellegi Viktor „Apollo” című zeneműfolyó- irata legújabb (21. 22.) kettős számának tartalma: 1) Pe- taud király udvara (Confusius IX.) Deslibes Leo operetije legszebb dalaimból, egyveleg Hölzl Lőrincztől. 2) Három hallgató magyar Csermák Antaltól, zongorára alkalmazta Wachtel Aurel. 3) Zuhanypolka (gyors), Hirschman Fe- renctől. 4) Honvéd induló, Nagy Bélától. 5) Arva vagyok, árva lettem, dal Feigler Gézától. 6) Hozzá, Kapi Gyulától. — A jelen kettős szám ára külön 1 frt. Előfizetési ár egész évre (mintegy 100 válogatott zeneműre, 6 frt., félévre 3 frt. Az előfizetés vidéken legcélszerűbben a postahivata- loknál postautalványozás útján eszközölhető. Budán az „Apollo” kiadóhivatalában iskola-utca 681. sz. a.) Minden eddig megjelent szám és kötet folyton kapható.

Reviczki Sándor. Már 8 napja — írja az „Ung. Lloyd.” — hogy járja a lapokat a hír, miszerint három rendőr Turinba küldetett, hogy az ott elfogott Re- viczky Sándor váltóhamisított Budapestre hozzák. E hír teljesen alaptalan, miután mindeddig innét ez ügyben rendőr el nem utazott. A dologban csak annyi igaz, hogy a belügyminiszter rendelkezése Thaisz városi főkapitány három rendőrt készen tart, kik, mihelyt a tudósítás Re- viczkynek Turinból való elutazásáról ide megérkezik, a fogoly átvétele, s annak Budapestre szállítása végett az olasz határokhöz utazzanak. E tudósítás azonban mind e mai napig nem érkezett meg.

Egy apáca főnökő, mint váltó és okmány- hamisító. Moszkvában nem rég fejeztek be egy érdekes pört, melyet az ettani államügyész Zsukov indított Mitro- fania a p á c z a f ő n ö k n ő, mint közvetlen tettes és négy másodrangu szereplő ellen. Az apáca főnökő több százezer rubelre menő hamisváltók használásával és ok- mányhamisítással vádoltatott; ügyét Moszkvában a leg- nagyobb érdeklődéssel kísérték; az ellene felhozott vádak annyira nem találtak hitelt, hogy az ottani templomok- ban ártatlanságának javára isteni igazságot tartatott. A végtárgyalás a vádlott mindent tagadott, de ennek dac-ára Szibériába holtig való száműzésre ítélték.

R ö v i d h i r e k. De Gerandóne Teleki Emma grófnő szalonjában ismét megkezdődnek a vasárnapi fel- olvasások melyeket Rogeard tart a francia irodalomból. — **Komáromy** Alajosközlebb Kassára megy három ven- dőszerepre, s ott működő leánya látogatására. — **Mán- diis** Tivadar orsz. képviselő fia Sándor IV. éves jogász élte 21 éves korában meghalt. Temetése tegnap ment végbe. — **Az állat- és növény-honosító társaság** az állat- kert látogatásának évi bérleti díját 10 frtról 5-re szállí- totta le. — **A „pesti nemzeti dalkör”** tagjai Kammer- mayer polgármesternek tegnap serenadot rendeztek. — **A „Salzach”** nevű vontató hajó kazánja f. hó 5-én szétpat- tant s egy Csutl nevű fűtőt agyon ütött. — **Egy a fővá- rosban** levő tőntépközört tiltott belegközlebb Róder, a budapesti központi papnövelde rektora. — **A „Zen- szeti Lapok”** Mosonyi „Almos”-ának szinre hozását sür- getik; épen 10 éve, hogy az eredeti opera a színház könyv- tárában pihen. — **Egy erőszakos kovácslegény.** Egy Péter nevű kovácslegény gazdájától nem kapván ki, mind- járt hátra levő bérét két társával gazdájától egy fűtőt és egy ültöt erővel elvitt. Péter már elfogott, társai hollétét azonban nem akarja kivallani. — **Elszökött.** Egy Z i f f e r nevű budapesti születésű kereskedősegéd 1300 frt kész pénzzel és a nemzeti banknak egy 8000 frta szelő záloglevelével Bécsből megszökött. — **Egy család,** ki Kál- lay földbirtokosnak adta ki magát, Bécsben 3000 frtot akart kikeríteni foglalól 8 waggon buzára, melyet 6 Esz- tergomban utnak indított Bécs felé. A vevő azonban táv- ratilag tudakozódván Esztergomban a buza felől, kitűnt, hogy ott Kállay urat nem is látták. Midőn azonban a csa- lót el akarták fogni, nyomtalanul eltűnt.

TÁVIRATOK.

Bécs, nov. 10. A reichsrath mai ülésében közöltetett az államügyészség azon nyilatkozata, hogy azon nyilatkozat következtében, melyet S c h ö f f e l képviselő az erdszeti folyóiratban tett, visszavonja a kiadása iránt beadott kérvényét, mibe a magán vádlók is beleegye zván, ezzel a Schöffel-féle ügy végleg be van fejezve. — Ezután R o s e r képviselő indokolja a zálogkölcson-intézetek reformja tárgyában beadott indítványát, mire a ház az indítványt a gazdasági bizottsághoz utasította. — A r é s z v é n y t ö r v é n y folytatódagos tárgyalásában a 190. §-ig haladt a ház, többnyire változatlanul fogadván el a szakaszokat. Az osztalék fizetésre és a közgyűlések hatá- rozatképességére vonatkozó szakaszok azonban újabb mag- vitatás végett az osztályokhoz utasítottak vissza.

Berlin, nov. 10. A „Nord. Ztg.” egy madridi távirat alapján jelenti, hogy Don Carlos 7-én Hen- dayeon át francia területre lépett s 8-án Verán át tért vissza Spanyolországba, dacára annak, hogy a bayonnei spanyol konsul és a párisi követ lépéseket tet- tek belebevezés iránt.

Páris, nov. 10. A spanyol kormány vasárnap jelezte, hogy D o n C a r l o s Hendayeban van s belebevezését sürgette. Itt tagadják, hogy Don Carlos Franciaországba jött volna.

Berlin, nov. 10. A birodalmi gyűlés harmadik olva- sásban elfogadta a birodalmi pénzre vonatkozó törvénynek Elsass-Lotharingiára való kiterjesztését.

Bécs, nov. 10. Hitelrészvény 235.—. Galicziai 245.75 Államv. 301.—. Rente 70.10. 1860. sorsj. 108.75 1864. sorsj. 137.—. — Ezüst 105.—. — London 110.25. Unio-bank 127.—. Által. építő-bank 43.—. Angol-osztrák. 154.—. Lombard 133.—. Tramway 136.—. Hitelsorsjegy 165.50 Napoleond'or 8.90.—. Arany 5.24.—. Frankfurt 92.20. Porosz pénztalv. 163.75. Töröksorsj. 55.25. Ang.ép. 54.75 Magy. földtsehm. kötv. 77.50 Salgó-Tarján —. — Magy. hitel 230.50. Magy. záloglevél 87.75. Erdély 135.75. Magy. kel. vas. 58.50. Magy. sorsjegy 84.—. Magy. földhi- tel —.—. Magy. vas. kölcsön 97.25 Anglo-Magy. 32.—. Franko magyar bank 77.50 Alföld 138.75 Magy. éjszak- kel. vas. 116.50 Kel.-vasuti elsőbbs. kötv. 69.50. Tiszai vasut 191.—. Municipal-bank 30.—.

Törvényszéki csarnok.

(Egy szakközöny „alapítója” a fenyítő tör- vényszék előtt.) G á l József volt „gazdatiszt, gépész és egy tűzmentes háztető” patentírozott feltalálója f. é. július havában egy gazdasági és gépészeti heti szakköz- öny kiadását vette czélba e czim alatt: „A gépészgazda.” E vállalatot egy gép- és téglaeladási ügynökséggel akart összeköttetésbe hozni, de egyebet nem tett e vállalatok életbe léptetésére, mint hogy 3000 előfizetési felhívást nyomtatott és egy tuczat szegény embert, a ki épen állo- mást keresett, a legkülönbébb czimek alatt és a legbusá- sabb fizetésekkel felfogadott csak azon czélból, hogy ezeknek mintegy 500 frintnyi óvadékpénzeit saját haszná- lására elfogyaszssa. Volt neki két szolgálja, pénztár- noka, ellenőre, három ügynöke stb., kiknek sem munkát, sem fizetést adni nem tudott; sőt némelyektől, mint p. o. B a n i c s e k „szerkesztőségi szolgáltól” az óva- dékon kívül apróbb összegeket vett kölcsön, melyek ép oly kevéssé fizetett vissza mint az óvadékot magát. Végre e megesalt egyének panaszára elfogatóván a „Hunya- dy”-féle nyomdávalalatra hivatkozott tanúságu, miszerint ő „szakközönye” kiadására valóban szerződést kötött. A nevezett vállalat vezetője Kurfürst nyomdász azonban a mai végtárgyalás alkalmával teljesen meghazudtolta Gál Józsefet, azt mondván, hogy még az előfizetési felhívások- nak nyomdaköltségét sem fizette meg. Gál különben azzal is kecsgettette felfogadott embereit, hogy szakközönye a kormány által subventionáltatni fog, G á l József, ki állí- tólag 1852-ben Bécsben „politikai vétség miatt” 20 évi börtönre ítéltetett, 1857-ben megkegyelmeztetett, ma K o s s u t h á n y i kir. ügyész indítványához képest és dr. U l l m a n n Pál védőnek meghallgatása után család és sikkasztás miatt 3 évi börtönre ítéltet- tet t. Az ítélet indokolásában kiemelte a törvényszék, hogy a „szakközöny” kiadása csak családi eszközök te- kintetével, mely által Gál a károsultakat tévutra vezetni akarta. Ez kitűnt abból is, hogy Gál oly egyenektől is, kiknek esetleges teendői nem is szükségeltet, óvadékot követelt, továbbá e vállalat hasznából nem is remélhette fedezhetőnek a főlsleges kiadásokat, melyeket Gál az által tett, hogy annyi egyént fogadott fel, miszerint ezek- nek fizetési havonként 500 frtot tettek. Gál felebbezett.

(Különös bankjegyhamisítások.) Egy bécsi élczlapban nem rég jelent meg egy kép, mely neveltségess akarta tenni a nemzeti bank által mé; mindig nem telje- sitett és minden bankjegyén levő azon ígéretét, hogy e papírát ugyanannyi ezüstöt ad. A nevezett kép tehát egy tizforintos bankjegyet ábrázolt, melyen azonban csak az volt (németül) olvasható: (Ő te számár, hogy tarthatod ezt valódnak!) E képet két subancz kivágta, fehér pa- pirra ragasztotta és egy baromfival a fővárosba jött pa- rasztot akart rászadni. A fenyítő járásbíróság a két, B o l d i z s á r s S z é p nevű csalót megkísérelt csalási kihágás miatt egyenkint 2 heti börtönre ítélte.

Közgazdasági értesítő.

Terménytözsde. B u d a p e s t, nov. 10. Buzában alább hagyott a tegnapi élénkség, mindamelllett elkelt 30 ezer mérő változatlan áron. Tengeri, ó, emelkedett 5—10 krral. Egyéb gabnafaajokban csekély üzlet változatlan áron.

H i v a t a l o s jegyzéssel a következő kötések tör- téntek: buza pestvidéki 1000 vmáza 86—88 fntos 5,10 30 kr., becskeréki 10,500 vm. 87 fns 5,10 kr., bántási 8500 vm. 87 1/2—82 fns 5,10—4,35 kr., somogyi 3000 vm. 86 fns 4,90 kr., felvidéki 800 vm. 86 1/2 fns 4,90 kr., aradi 2000 vm. 88 fns 5,20 kr. mind 3 hónapra. — T e n g e r i bántási 2000 vm. 4 fr., oláh 2000 vm. 3,80 kr.

H a t á r i d ő r e buza tavaszra 1—2 krral, ten- geri 5 krral és zab 2 krral esett. — U s a n c e - b u z a tav. 4,85 kr., — tengeri tav. 3,45 kr., zab tav. 2,28 kr.

Értéktözsde. Az előtözsde élénken folyt le s földh. 75.75—76 frton erősen kelt, kőszén- és téglagyár 110 frt. — A d é l i tözsde szilárd hangulattal nyílt meg, kedve- zőtlen külföldi hírekre később azonban lanyhaság állott be korlátolt forgalom mellett. Malompapírok és serfőzdek keresettebbek, tulajdonosok tartózkodók. Szőlődézsma 72.25—75 kr, municip. 30.50 kr. Földh. 76—75.75, m. hit. 231, anglo 32, tek. és hit. 55.75 kr. — Victoria 78, Pannonia 380, serfőzde 428, Ganzféle 280—285. — V a l u t á k és jelváltók szilárdabbak.

Időjárás. Borult hideg idő; légmérsék reggeli 7 órakor + 1.4 C.

Kassa nov. 4. Buza: 4.20, 4.10 Kétszeres: 3.40. Rozs: 3.20—3.10. Sörnek való árpa: 2.80 Árpa: 2.70—2.60 Zab: 1.65. 1.60. Kása: 5.80—5.70 Kukorica: 3.10 3. frt, Spiritus 30 fokú magyar itczéje: 19 kr. — Burgonya 1 frt.

Nagy-Mihály nov. 3 Buza tömeges behozatal mellett hanyat- ló áron kelt, köble fino annak 8 frt, selejtesebb 6.50—7 frt, — rozs a mult héthez képest 40 krral drágábban kelt s köble 7 frt, árpa 15 krral javult s ára 6,20 kr, zab 3,90 — frt, köles, 4—4,50 kr.

O-Kautza nov. 6. A gabnautletben általános pangás ural- kodik s erős behozatal mellett egyedül tengeriben volt élénk forgalom s ez árucikk a mult héthez képest 1 frtal drágult köblönkint „Buza 8.20—90 kr. árpa 5—5,20 kr, zab 3.50—80 kr, tengeri 5.20—50 kr köblönkint.

Zenta nov. 8 A mult héten élénk forgalom fejlődött ki s bu- zából 2000 vmáza kelt el 4,20—45 kron, árpa 2—2,20 kr, zab 3,80, tengeri szemes 2,40—50 kr, méője. Az árak élénk kereslet mellett emelkednek.

A magyar keleti vasutnál, az „U. Ll.” szerint, új zürzavar készül. A társulat számadása szerint ugyanis az üzleti tőke az építési tőkének 800,000 forinttal tartozik. A közlekedési miniszter a tartozást (mely ez esetben az állam által megtérítendő), indokoltknak s megtérítendőnek jelenti ki; a pénzügyminiszterium azonban, a melynek ez ügyet még egyszer át kellene vizsgálnia, ellenkezőleg azt deríté ki, hogy még az építési tőke adása az üzleti tőkének. Minthogy a társulatnak némely sürgető kötelmei teljesi-

